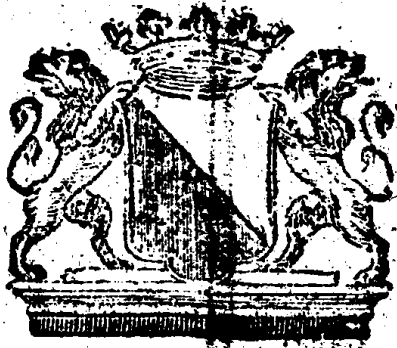

UTRECHTSCH E

COURANT.

VRIJDAG

DEN 4. OCTOBER.

Ter kennis van de belanghebbenden wordt gebragt, dat, uit aanmerking van de vernieuwing van den Grooten Weg der 1ste klasse, No. 1, op den Soester Eng., onder Soest, de vijfde Weg aldaar, van den 30. September tot den 20. October aansluitende zal afgesloten zijn, en de passage met Ristruigen tijdelijk verlegd worden over den Ouden Zandweg, door het Kort-Einde van Soest.

Gedaan te Utrecht den 27. September 1833.

De Staatsraad, Gouverneur van de Provincie,
L. VAN TOULON.

I T A L I E.

ROME den 17. September.

Het geldgebrek is alhier zeer groot; bij niemand is, zelfs onder goeden waarborg, geld te bekomen. Op hypotheek weigert men geld te schieten, en veelal moet men 7 tot 8 percent betalen. — De heer van Rotschild bevindt zich sedert eenige dagen alhier. De geldleening van 3 millioenen is met hem tegen 80 percent gesloten. Deze voordeelige prijs, welken de pausselijke regering heeft bedongen, is zij verschuldigd aan de mededinging van twee andere bankiers, de heeren Valentini en Appelt.

— Volgens eene bekendmaking in de *Notizie del giorno* is het stoffelijk overblijfsel of gebeente van den grooten RAFAEL in de kerk S. Maria ad Martyres van den 19. tot den 24. Sept. voor het publiek, met overlegging van een entree-billet, te zien.

— Uit Fuenza schrijft men van den 11. September: „De politie had reeds sedert eenigen tijd berigt ontvangen, dat in eenige huizen, bijzonder op het plakte land, secten-vergaderingen gehouden werden, waarop ook buitenlanders tegenwoordig waren. Den 8. September vernam men, dat op het drie mijlen van de stad, gelegen landhuis van Zambelli, eenen beruchten revolutionair, eene groote menigte rebellen uit Toskanen was aangekomen. Een detachement, bestaande uit 12 karabiniers en 20 vrijwilligers, begaf zich naar het gemelde landhuis en werd door de oproerlingen met gewerschoten ontvangen. De karabiniers en vrijwilligers antwoordden en kwetften een der rebellen, waarop de overigen zich overgaven en benevens Zambelli naar de gevangenis gebragt werden. Men vond bij het doorzoeken van het huis geweren en amunitie. Reeds twee dagen te voren hadden de karabiniers op een landhuis, ongeveer acht mijlen van de stad gelegen, zeven andere revolutionairen in hechtenis genomen. Men heeft bij hen gewichtige papieren gevonden, washalve ook de eigenaar van het huis, de graaf Pietro Laderchi, gewezen lid van de commissie der rebellen en een woedend vijand van de Pausselijke regering, in de gevangenis werd gezet.”

DUITSCHLAND.

WEENEN den 22. September.

De tijdingen uit Konstantinopel van den 1. dezer hebben op den koers onzer fondsen eenen nadeeligen invloed gehad. De op elkander volgende branden doen vermoeden, dat er werkelijk eene samenwringing tegen den Sultan bestaat, dewijl de Turken tot eene gewoonte hebben met branden te beginnen. Volgens geruchten was de Sultan geen oogenblik meer in zijne hoofdstad veilig.

— Uit Pesth schrijft men van den 19. Sept. het volgende:

— De moordenaar van mevrouw van Rotsch en hare kinderen (in onze Courant van den 27. Sept. medegedeeld), heeft zijne misdad bekend. Hij is naatiwelijks 18 jaren oud, geboortig van Eisenburg. Voor hij in dienst van deze dame trad, was hij ondermeester op eene dorp-school. Hij heeft erkend, dat hij reeds op zijn ouderdom van 9 jaren zich schuldig aan diefstal maakte, en op zijn 16de jaar reeds, bij afwezigheid, was veroordeeld tot eene schandelijke straf.

WEENEN den 24. September.

De fondsen zijn heden williger dan voor een paar dagen. Gisteren stonden de 3 pCt. metall. 92½; de 4 pCt. 82½; de bankactien 1197; en heden de 3 pCt. metall. 93½; de 4 pCt. 83½; de part. 131½; de bankb. 53, en de bankactien 1198.

— De hertog van Nassau is den russischen Keizer naar Modlin gevolgd, om de manoeuvres aldaar bij te wonen. Keizer Nicolaas keert van Modlin naar Petersburg terug.

— De prins Odescalchi, opperhofmeester van den jongen Koning van Hongarije, en zwager van den prins van Metternich, is in den nacht van den 24. dezer, in den ouderdom van 52 jaren, te Weenen, aan eene beroerte overleden.

— Uit Bitoglia hebben wij berigten uit Albanië van den 26. Augustus. De steden Valona, Delvino en Berat waren, even als Scutari, tegen de turksche autoriteiten in opstand gekomen, en hadden dezelve, als ook de turksche soldaten verdreven. De opstand verspreidde zich meer en meer naar het zuiden. Emir, Pacha van Janina, was met een korps troepen tegen de opstandelingen opgetrokken.

FRANKFORT den 29. September.

Uit Freiburg (Baden) schrijft men van den 23. September, het volgende:

„Z. H. de hertog Bernhard van Saksen-Weimar is met zijne gemalin en drie zonen, vergezeld van den generaal van Bagelaar en verder gevolg, alhier aangekomen, zich naar Zwitserland begevende.”

— Den 17. Sept. is de hertogin van Berry, komende van Florence, te Bologna aangekomen. H. K. H. begeeft zich naar Praag.

— Uit München schrijft men van den 25. Sept. het volgende:

„De prussische generaals en andere officieren, die zich naar Oostenrijksch Italië begeven, om de exercitien bij te wonen, zijn deze stad gepasseerd.

„De sterkte van het alhier aangeworven korps grieksche troepen bedraagt 1569 man. Een gedeelte van 749 manschappen is reeds naar Trieste vertrokken, om zich naar Griekenland in te schepen.

— Uit Leipzig schrijft men, dat al de Polen, welke zich in Oostenrijk bevonden, en niet tot Gallicië behooren, van Trieste naar Amerika zijn vertrokken.

BERLIJN den 28. September.

Z. K. H. de kroonprins is naar Westphalen en de Rijn-Provincien vertrokken.

— De generaal der kavalerie graaf van Zieten heeft Keizer Nicolaas tot aan de grenzen van Silezië begeleid. Den 22. dezer is de Keizer te Modlin aangekomen, in welker omstreken vele russische troepen bijeengekomen waren. De prins, stadhouder van Polen, de veldmarschall Paskewitsch, heeft den Keizer te Kalisch ontvangen. Uit Warschau waren vele poolse ambtenaren naar Modlin gereisd, om den Keizer te verwelkomen. De manoeuvres, welke de russische troepen aldaar verrigten, worden door vele prussische officieren bijgewoond.

— De Koning van Sardinië laat nabij zijne hoofdstad Turin een leger van 25000 man manoeuvreren, waartoe, even als in Oostenrijk, prussische officieren genoodigd waren, die zich dan ook derwaarts hebben begeven.

— Voor eenige dagen heeft de Koning den hertog van Cambridge bij zich ter maaltijd genoodigd; de hertog droeg de orde van den Zwarzen Adelaar, die hij van Z. M. heeft ontvangen, en de St. André-Orde, welke hem te Schwedt door Keizer Nicolaas is geschonken.

— Volgens het Neurembergsche dagblad, zou er op het congres te München-Grätz besloten zijn, dat Luxemburg, onder geen voorwendsel hoe ook genaamd, van het Duitsche Bondgenootschap kan afgescheiden worden, en geheel aan Holland moet blijven.

— De geneesheer Pizzani, te Petersburg, bezit eene belangrijke verzameling van oudheden, uit meer dan 2000 voorwerpen bestaande, waaronder 900 Etrurische vazen, vele basreliefs en beelden van brons uit de 15de eeuw, eenige stukken van antiek glaswerk, enz.

— Uit Polen deelt men een verslag mede van de dwaasheid van den Poolischen landdag, gedurende de laatste revolutie, waarin men onder anderen het volgende aanhaalt: „Gedurende de belegering van Warschau kwam het lid Roman Soltyk in de vergadering en zeide: Ik heb mijzelf niet als medelid gedaan; nu ga ik naar het slagveld, om den pligt van soldaat te vervullen. De kamer riep hem toe: Evee Roman Soltyk! Doch deze hield nam in stilte de vlugt naar Praag. — Over Praag. Lelehel sprekende, wordt gezegd, dat deze met Lafayette in briefwisseling stond, en dezen naapte. Lafayette zeide: La France est mal. En Lelehel riep ook: La Pologne c'est moi. — In weerwil van zoo veel gezwoesch — zegt dit artikel — lag de kiem des doods, gelijk de geschiedenis bewezen heeft, in den geest van den Poolischen Landdag.”

FRANKRIJK.

PARIJS den 28. September.

De Parijsche dagbladen zijn zeer nieuwsgierig naar het verhandelde op de conferentie van München-Grätz, en vergelijken dezelve met het congres van Weenen. Het *Journal des Débats* zegt: „Daar het verdrag van Weenen in duigen is gevallen, moet het vervangen worden. De overblijfselen van dat verdrag kennen wij. Het is het koninkrijk der Nederlanden, dat tegen Frankrijk was opgericht, en hetwelk Frankrijk en Engeland hebben vernietigd. Dat dagblad meent, dat men van deze overblijfselen zoo veel mogelijk gebruik wil maken, en hieromtrent kon het wel eens gelijk hebben.

— Eenige onzer dagbladen beschouwen de bijkomst der beide Keizers te München-Grätz als eene vriendelijke appellatie conferentie; doch anderen, de *Constitutionnel*, de *Temps*, enz. zij een congres, waarop de belangen van Europa behandeld zijn. Deze meenen te weten, dat de Hollandsche kolonel Omphal eene nota aan dat congres, namens den Koning van Holland (der Nederlanden,) heeft overhandigd, en deelen den inhoud van die nota mede. Daar men niets mer zekerheid nopens die keizerlijke bijkomst weet, is het waarschijnlijk dat die nota een verzinsel van de dagbladschrijvers is.

— Heden morgen heeft de politie 4 personen gearresteerd uit hoofde van staatkundige woelingen; zij zijn buiten toegang gesteld.

— De heer Feli Desportes, gewezen prefect, een der ballingen der restauratie als lid der kamer van de honderd dagen, is het voorwerp der nasporingen der politie geweest. Hij heeft zich hierover bij den minister laten beklaagd.

— Morgen de dag der meerderjarigheid van Hendrik V zijnde, welken de legitimisten willen vieren, zoo heeft de politie maatregelen van voorzorg genomen.

— Terwijl de Carlisten of Legitimisten kunne bijkomsten houden, heeft de hertog van Brissac eene vergadering bij zich gehad van revolutionaire woelgeesten.

— De generaal Lafayette heeft eergisteren eene lange conferentie gehad met den Noord-Amerika'schen ambassadeur Livingston, sedert 50 jaren zijnen vriend. Men denkt dat men gehandeld heeft over het verdrag met de Vereenigde Staten, ter uitvoering van hetwelk de laatste niet gezind schijnt 25 millioenen op te offeren.

PARIJS den 30. September.

Gisteren is prins de Talleyrand uit Londen alhier terug gekomen.

— De dag van gisteren, op welken men enige minuten vreesde, is rustig voorbij gegaan. — Uit de provincie heeft men nog geene berigten; ook aldaar was men voor opschudding der Carlisten beducht.

— De expeditie naar de kust van Afrika is, op weg naar Bonga door eenige vaartuigen in goeden welstand ontmoet. Deze expeditie zal door troepen uit Algiers versterkt worden. Bonga ligt tusschen Algiers en Constantine, aan de rivier Zowah, en kan uit een militair oogpunt beschouwd, een tweede Gibraltar worden. De Spanjaarden maakten zich van Bonga in de 16de eeuw meester; in 1504 bemachtigde de kardinaal Ximenes ook Oran met een korps van 2000 ruiters. De Mooren, die zich dapper verdedigd hadden, werden alle te nedergeheld. Pedro Navarro, neef van Ximenes, wilde het spansche bewind uitbreiden, doch werd voor Tripoli geslagen. Tot 1708 werden de Spanjaarden uit Oran verdreven; doch zij hernamen die stad in 1732. In 1790 werd de stad door eene aardbeving vernield, en sedert hebben de Spanjaarden die kust verlaten. De Franschen bezitten thans Oran en hebben ernstige gevechten met de Arabieren en Mooren gehad, waaraan zij eene grootere magt tegen hen willen ontwikkelen.

N E D E R L A N D E N.

's GRAVENHAGE den 1. October.

Heden morgen ten half één ure zijn de vijf kamers van het hooft geregtshof alhier vereenigd geweest, hebben de nieuw benoemde raadsheeren en leden van het parket den eed afgelegd, en zijn dezelve in hunne functien geïnstalleerd. Ook de leden van de regtbank hebben dezen morgen den eed gedaan.

— De komst van Z. D. Prins van Schwartzenberg schijnt aanleiding gegeven te hebben tot het gerucht, dat de Oostenrijksche generaal Clamm, reeds alhier was aangekomen. Men zegt, dat hij of een ander Oostenrijksch zwaargelastigde, alhier eerstdaags wordt verwacht.

— Z. M. heeft, bij Besluit van 12. Sept. jl., onder anderen bepaald:

19. Het Departement van Oorlog te magtigen tot het doen der versochte afschrijvingen aan de daarbij betrokkene autoriteiten, dat aan de miliciens der ligtingen van 1826, 1827 en 1828, onverschillig of zij onder de wapenen of met onbepaald verlof zijn, die mogten verzoeken om te trouwen, daartoe vergunning worde verleend:

20. Aan alle de met onbepaald verlof zijnde miliciens en vrijwilligers, die zulks mogten verlangen, toe te staan, weder naar hunne korpsen terug te keeren;

30. De Departementen van Binnenlandsche Zaken en van Oorlog te magtigen tot het verstrekken der noodige autorisatie op de gouverneurs der onderscheidene provincien, om aan zoodanige, met onbepaald verlof van hun korps afwezige leden der schutters, vrijwilligers en miliciens, die, tijdens hunne intijding, hun beroep maakten van de buitenlandsche zeevaart of vischerij en aan hen zullen hebben bewezen, dat zij werkelijk weder eenige gelegenheid hebben gevonden, om dat beroep buiten 's lands, op schepen voor Nederlandische rekening uitgezest, uit te oefenen, en tevens zullen hebben aangetoond, dat zij hunne wapens ingeleverd en hunne afrekening, voor zoo veel noodig, tot stand gebragt hebben bij die depots der korpsen, waaroe zij behooren, of bij welke de korpsen waarbij zij dienen in administratie worden gevoerd, alsdan tot de uitoefening van het voorschreven beroep de vereischte toestemming te geven.

40. Dat aan zoodanige schutters, welke zich in der tijd verbonden hebben, om, gedurende de tegenwoordige tijdsomstandigheden, bij de Marine te dienen, en alzoo niet aan diegenen welke een engagement voor twee of meerdere jaren hebben aangegaan, voor zoo verre zij zulks mogten verlangen, een onbepaald verlof zal worden verleend, onder verplichting echter, om bij de eerste oproeping weder naar boord terug te keeren, wanneer de omstandigheden zulks bij vervolg mogten noodzakelijk maken en vorderen; zullende, met den dag van hun vertrek van boord, derzelver soldij ophouden en zij inmiddels voor *memorie* in de scheepsrollen waartoe zij thans behoren, blijven doorloopen; terwijl het aan die schutters, al ware het ook dat zij vroeger tot de scheepvaart behoord hebben, niet zal worden vergund, om inmiddels tot koopvaardij te varen.

50. Dat aan de thans bij de marine in dienst zijnde miliciens buitenlandsche scheepvaardenden geen onbepaald verlof zal worden verleend, om, gedurende dien tijd, ter koopvaardij te varen, maar dat zij, zulks verlangende, naar hunne haardsteden zullen kunnen vertrekken, onder verplichting, om, op de eerste oproeping, weder naar boord terug te keeren; zullende, even als hierboven ten aanzien van de met onbepaald verlof gaande schutters is vastgesteld, derzelver soldij met den dag van hun vertrek van boord ophouden, en zij inmiddels voor *memorie* blijven doorloopen in de scheepsrollen, waartoe zij thans behoren.

60. Dat aan de zich tegenwoordig in onze zeeoorden bevindende vrijwilligers geen onbepaald verlof zal worden verleend.

AMSTERDAM den 1. October.

Antw. op Vrijdag den 25. September het 175 jarig bestaan van het Diaconie-Weeshuis der Nederd. Gereform. Gemeente, door eene godsdienstige en allezins doelmatige en plegtige feestviering in voornemend gesicht gedacht geworden; zijnde het besluit over hetzelfde daartoe expresfelijk verzocht en aangespoord geworden, door milddadige menschen- en kindervrienden, die, hoezeer onbekend verkiezende te blijven, de penningen, daartoe benoodigd, in eene ruime mate hebben ingezonden.

GRONINGEN den 27. September.

Heden had alhier de plegtige akademische begrafenis plaats van wijlen den hoogleeraar in de faculteit der regtsgeleerdheid, Mr. G. de Wal. — Te elf ure 'svoormiddags begaven zich de heeren curatoren en professoren in koetsen van de *area* naar het sterfhuis, en vergezelden op dezelfde wijze het lijk van daar naar de begraafplaats, buiten de Heerepoort, bij welken opdrogt vier der heeren professoren, dekens of plaatsvervangende dekens hunner faculteiten, als sleepdragers te voet naast de lijkkoets gingen. Aan de begraafplaats droegen eenige der daar verzamelde heeren studenten het stoffelijke overschot des ontslapenen uit de lijkkoets ten grave, bij welk graf, nadat de kist in hetzelfde nedergelezen was, de achtenswaardige grijze hoogleeraar *Gratama*, ambtgenoot des overledenen in de regtsgeleerde faculteit, en vroeger deszelfs leermeester, eene lijkrede hield, waarin hij de verdiensten van den gestorven hoogleeraar met hoogen lof vermeldde, en, onder anderen, op eene zeer roerende wijze, deszelfs naaste betrekkingen aansprak. Nadat de heer *Gratama* zijne aandoenlijke taak verrigt had, drukten de heeren studenten de *Balbian van Doorn* en *Oudemans*, de eerste in proza, de andere in dichtmaat, hunne en hunner medeleerlingen smart over het geleden verlies niet ongepast uit, waarna, als gebruikelijk, de studenten de eerste schoppen aarde op de kist in het graf nederwierpen. Treurmuziek en een groote toevloed van aanbouwers vermeerderden het plegtige der begrafenis en der geheele lijkstaafte, bij welke aan iedereen het broze des menschelijken levens allertreffendst herinnerd werd. — Gelijk het, voor het overige, der akademische jeugd, bij deze laatste hulde aan haren waardigen leermeester, had goedgedacht zich afzonderlijk naar de begraafplaats te begeven, keerde zij ook afzonderlijk naar de stad terug.

BREDA den 2. October.

Volgens eene aankondiging van Z. Exc. den Directeur-generaal van oorlog zal door denzelfden, op morgen, wederom de leverantie worden aanbesteed van de navolgende hoeveelheden hooi, stroo en haver, ieder artikel afzonderlijk, aan de hoofdmagazijnen van fourages, in deze provincie, te weten:

Aan het hoofdmagazijn te 's Bosch: 200,000 Ned. ponden hooi, 200,000 ponden stroo en 250 lasten haver.

Aan dat te Breda: 300,000 ponden hooi, 300,000 ponden stroo en 400 lasten haver.

Aan dat te Geertruidenberg: 100,000 Ned. ponden hooi, 100,000 ponden stroo en 300 lasten haver.

— Sedert een paar dagen zijn hier weder een twaalftal deserteurs van het belgische leger doorgelopen, onder welke zich een zestal kanoniers bevonden, die in Zeeland herwaarts overgebragt zijn, alsmede een sergent, die voor ongeveer anderhalf jaar onze dienst met paspoort verlaten heeft, en nu uit Gent gedeferteerd is. Deze militair, die bij onze armee steeds de goedkeuring zijner superieuren wegdroeg, bevestigde ons, dat het voor een oud militair in de belgische dienst niet is uit te houden, daar men zich dagelijks aan de willekeurige maatregelen blootgesteld ziet, terwijl de chefs der korpsen meest Franschen en de

officieren van minderen rang grootendeels jonge lieden zijn, die, voor zij in dienst traden, nimmer een geweer in handen hadden gehad, zoodoemde hij ons een officier der kavalerie, die wij voor een groot jaar nog als scholier op eene kostschool in deze stad gekend hebben, en wiens eenige verdiensten daarin bestonden, dat zijn vader kolonel bij het regiment is, waarbij hij thans als luitenant dient. De overige hier aangekomen manschappen behoorden tot het beruchte 12de regiment, dat het kamp bij St. Job verlaten hadden.

UTRECHT den 2. October.

Uit Soestdijk vernemen wij, dat daags na den brand, welke den 17. September het huis van de Pompenmakers *Harstug*, te Soest, in de asch heeft gelegd, H. K. H. de prinses van Oranje zich naar de plaats van den brand heeft begeven, en, na eenen geruimen tijd zich met de vrouw des huizes over het ongeluk onderhouden te hebben, haar eene niet onbelangrijke somme heeft geschonken. De vrouw was over het verlies van huis en goed zeer te nedergelagen en ichreide: de omstanders zagen de beminde vorstin met de bedroefde weenen, haar tevens moed insprekende en geruststellende, gelijk dan ook vele goede bewoners van Baarn en Soest het voorbeeld van de Prinses hebben gevolgd en deze lieden in staat hebben gesteld, zich van dit ongeluk te herstellen.

— De bekende *Morre*, die op de citadel van Antwerpen zijn een arm en de andere hand heeft verloren, en in Amersfoort woonachtig is, is voor eenige dagen, terwijl Z. K. H. de Prins van Oranje zich op Soestdijk bevond, op het paleis ter maaltijd genoodigd; bij welke gelegenheid de Prins en de Prinses zich met hem dikwijls hebben onderhouden.

— Uit Brussel schrijft men van den 1. October het volgende:

„De Engelschman, welke in den nacht van den 26. op den 27. Sept. moorddadiglijk is aangevallen, is de kolonel *Lijster*, welke deswege klagen heeft ingezonden. Het waren vier helden van het leger van prins *Leopold van Saksen-Coburg*, die den vreemdeling aanhielden, en hem zijne beurs en parapluie afvorderden. Daar hij hierin weigerachtig was, als denkende, dat militairen hem voor roovers dienden te beschermen, zoo trokken deze den sabel en hielden er dapper op in. De Engelschman was niet gewapend, als meenende, dat men in een zoo vrij land als België gerust kon zijn, en moest dus voor de meerderheid bukken. Hij ontving verscheidene houwen van de Belgen, wier alom geroemde *vrijheid voor allen en in alles* hij was komen bewonderen. De kolonel is verheugd door de belgische helden niet geheel vermoord te zijn geworden; hij bevindt zich thans te bed, gewond aan het hoofd, de armen, de beenen, aan den buik en in de zijden. Men zegt, dat hij verzekerd heeft, dat ingeval hij van de vele bekwame wonden geneest, hij geene revolutionaire volksfeesten meer zal bijwonen. Hetzelfde belgische dagblad, dat deze gewelddadigheid mededeelt, zegt: „Geene de minste wanorde heeft de vreemde gestoord, welke deze schoone feesten hebben doen geboren worden, waaraan al de klassen van de maatschappij hebben deel genomen. — Het schijnt dus, dat in België de militairen geene klassen der maatschappij uitmaken.

„Het vergiftigen schijnt aan de orde van den dag in België. Behalve dat vele burgers van Brussel door het brood vergiftigd worden, zijn te Linsmeat, bij Tirlemont, twee gezusters, *Dacas* genaamd, door vergift omgebragt. De politie zal onderzoek doen.

„Te Douai heeft een alderdovigst ongeluk plaats gehad. Vijftien kinderen van 5 tot 12 jaren waren in een gedeelte der vestingwerken, welke tot ons verre door eenen thans gesloopten muur gesteund waren geweest, bezig met het zoeken van beenderen, om dezelve aan de fabrikanzen van beenzwart te verkoopen. Een klomp aarde is ter nedergeroepen hebben kunnen worden. De elf anderen zijn alderdovigst gehavend en dood opgegraven geworden.

„In den nacht van den 25. op den 26. Sept. zijn uit de kazerne te Mechelen 3 kanoniers van de 8de batterij veldgeschut gedeferteerd. Bij de poort te Diest werden zij door de wachters aangehouden, waartegen zij zich te weer stelden. Het gevecht was hevig; een hanner, *François Lechantre*, van Doornik, is daarbij gedood. De twee anderen zijn ontkomen. Het schijnt, dat zij naar Holland zijn gedeferteerd.

„Van tijd tot tijd breken de gearresteerden uit de gevangenis en ontvlugten. In den nacht van den 28. op den 29. Sept. wilde zeker *Michel Schups*, die den clipt van de gevangenis van Leuven vermoord heeft, uitbreken en zou daarin geslaagd zijn; doch het touw gleed uit zijne hand en hij brak de ribben. — De 4 militairen, welke zijne ontvlugting begunstigd hebben, zijn gearresteerd.

„Den 22. dezer heeft men te Wanneghem-Lede (Oost-Vlaanderen) weder het lijk van eene vrouw gevonden, die vermoord is.

„Uit Arlon schrijft men, dat de pruisische troepen te Holm een geregteijken verkoop van goederen, door het belgische gouvernement in beslag genomen, hebben gesluit. De deurwaarder hebben zij gevatelijk mede gevoerd, doch in het dorp Bertrange weder ontslagen, met verbod voortaan geene dergelijke verkoopen meer te houden.

UTRECHT den 3. October.

Wij vernemen, dat onze stadgenoot de luitenant *Marquis de Thouars* van Zijne Majesteit den Koning van Pruisen voor de bewerking van deszelfs groot Heroisch Treurspel *Zriny, of de dood voor vrijheid en vaderland*, dat aan Hoogstdenzelfen was opgedragen, eene buitengewone, fraaie kostbare gouden Medaille, van eene zeldzame grootte en zwaarte, met de volgende *eigenhandige* briefregelen heeft ontvangen:

„Ik heb uwe uitmuntende dichtelijke navolging van *Theodoor Körners* treurspel *Zriny* in de Nederduitsche taal, waarvan ik vroeger de opdracht had aangenomen, met bijzonder genoege ontvangen, waarvoor ik U. H. Geb. bij de betuiging van mijnen opregten dank, nevensgaande gouden Medaille met mijn borstbeeld verfierd aanbiede.

„Berlijn den 16. September 1833.

„(Get.)

FREDERIK WILHELM.

„Aan den Hoog Geboren Heere

„*Marquis de Thouars*,

„Luitenant in Koninkl. Nederlandische dienst

„te Utrecht.

— De Londensche berigten van den 29. Sept. bevelzen geen niets van belang. Uit Portugal had men berigten tot den 19. Op dien dag was Oporto nog in handen van don *Pedro*, doch werd die stad door guerrilla's verontrust. De maarschalk de *Bourmont* scheen Lissabon niet meer te willen aanvallen, maar die stad te willen blokkeren. — Brieven uit de Havanna, door de schooner *de Brillant* aangebragt, geven verslag van een opstand onder de slaven, welke den 19. Afg. aldaar is uitgebroken. Er waren eenige honderden personen bij om het leven gekomen.

— De Luxemburger afgevaardigde *Nothomb* heeft in de belgische zitting van het verval der Luxemburger athenedim gesproken; het Luxemburger dagblad heeft al het gezegde van dien commissaris van prins *Leopold* voor later en onwaarheid verklaard, en openlijk aangekondigd, dat die hooge ambtenaar van *Leopold* een lasteraar en logenaar is, een aardige titel voor den heer *Nothomb*. In het Luxemburgsche dagblad van den 28. Sept. leest men nog deswege:

„De bestuurders van België hebben het athenaeum van Luxemburg vernietigd of gedood. Wij kunnen hen toeroepen: *Les gens que vous*

zues se portent à merveille. (De lieden, die gij doode, bevinden zich welvarende.) — De belgische bestuurders willen, dat de Luxemburgers, ten minste voor dit jaar, hunne kinderen naar het atheneum van Brussel zenden, als erfgename, in regte linie, van die van Luxemburg. Voor dit jaar ten minste is zeer naef gezegd. Zouden de Belgen gelooven, dat het rijk der regeringloosheid in het volgende jaar een einde zal nemen?

„Het zou nog al aardig zijn, dat de Luxemburgers hunne kinderen naar Brussel zonden zenden, terwijl de Brusselaars en zelfs de notabelste bewoners der naburige provincien hunne kinderen naar het atheneum van Luxemburg zenden. Men maakt vele vorderingen op ons gesicht; de heer Nothomb is een van deszelfs kweekelingen. Het thans verbasterde kind bijt in de borst van deszelfs zoogster.”

M E N G E L W E R K.

JEUGD VAN WALTER SCOTT.

Alvorens zich aan de wel doorwrochte en tevens oorspronkelijke werken, die zijnen roem tot aan de grenzen van de beschaaide wereld gebragt hebben, te wijden, begon *Walter Scott* zijne loopbaan als advocaat. Zijne geschiedschrijvers zijn het over het goed gevolg van deze zijne betrekking niet eens. Naar het zeggen van sommigen, was zijne spreektrant in de pleitzaal haastig, uiteenlopend, en zonder vastheid; anderen zeggen, dat hij bedaard, indrukwekkend en bijzonder geschikt was tot het verhoor der getuigen, welke de redenaar behendig met elkander in tegenspraak wist te brengen. Maar ten overvloede kunnen wij ons voor dit punt van verschil naar het gezeg van zijnen schoonzoon, den heer *Lokhart*, verwijzen, en ons overtuigd houden, dat de groote dichter, de groote romanschrijver, een middelmatig regsgeleerde was. Inderdaad de studien voor de pleitzaal vereischen eene zekere geschiktheid van het lichaamsgeestel, welke niet altijd met den hoogsten graad van verstand gepaard gaat.

Scott verhaalt ons zelf, dat zijne eerste dichtproeve in eenige schoone liederen, over een onweder bestonden. Zij hadden al dadelijk eene goede ontvangst; maar eene apotheker'svrouw kwam, naar het voorbeeld van haren man, die zijne zieken vergiftigde, zijnen roem vergiftigen; dat is te zeggen, dat zij inderdaad de verdienste der werken van *Scott* roemende, overal rond vertelde, dat dezelve niet van zijn maakfel waren. Hij zegt ergens, dat hij het haar nimmer kon vergeven, hoewel zij geen groot ongelijk had, want hij beken, dat de woorden en gezangen slechts van anderen waren en dat dit nagenoeg alles uitmaakt. Hij verliest zijne dichterlijke werken tot dat hij zijne regsgeleerde studien voleindigd had. Het was juist in dien tijd, dat de Duitse dichtwerken, die tot dien oogenblik in Engeland weinig bekend waren, onder de bescherming van *Mackenzie*, wiens oordeel in de literarische wereld reeds van eenig gewigt was, in zwang raakten.

De Engelschen lieken zich veel aan deze ontdekking gelegen liggen. Te midden van de geestvervoering, die alle geleterde mannen tot de studie van het Hoogduitsch dreef, onderscheidde zich *Walter Scott* zelf; hij werd lid van een genootschap aan dit doel gewijd; voor de modetaal ingenomen, meer om hare overeenkomst met het Schoitsch der omder de wind gelegen landen en door de algemeene vervoering, dan door eenen bepaalden natuurlijken smaak. Deze vervoering was slechts tijdelijk, maar de door *Mackenzie* gegeven impulsie werd later door eenen niet minder ijverigen, hoewel minder magtigen voortachter vervolg.

Matthijs Lewis de wending bespuitende, welke de publieke gunst genomen had, trachtte door de openaarmaking van zijnen roman „*de monnik*“ den smaak en den stijl der Duitse schrijvers in de Engelsche werkte te naturaliseren, waarin hij volkomen slaagde. Toen was het, dat eene reis in Schotland tusschen hem en *Walter Scott* eene nauwe vriendschap deed ontstaan, die op het toekomstig lot van den jongen advocaat niet zonder invloed was. Door het goed gevolg der onderneming van *Lewis* aangemoedigd, en zoo als zulke zijn moest, op zijn eigen krachten steunende, gaf hij zich op nieuw aan de studien van het Hoogduitsch over, en zijne *Eleonora van Bürger* en de *Witch-Jager* kwamen vertaald in het licht. Deze onderneming kon hem echter niet verhoovaardigen, en het lot, dat aan dezelve te beurt viel, liet hem geenszins vermoeden, dat eenige jaren later de oorspronkelijke werken van den zedigen vertaler zulke eenen grooten afrek zouden hebben.

Dit tijdspeik van *Scott's* leven is geenszins zonder belang. Elk schrijver spoedig door de algemeene onverschilligheid ter neer geslagen, kan zich met vrucht spiegelen in de harde beproevingen, welke een zoo groot vernuft moest ondergaan. Na verloop van twee jaren gaf hij eene vertaling uit van *Goethe's „Goetz von Berlichingen.“*

Zijne eerste oorspronkelijke pennevrucht was de ballade van *Glerflos*, naar aanleiding van fragmenten van Gallische poëzij, waarvoor hij meer achting had, dan de brieve aanmerkingen van *Oldbuck* in staat zonden zijn ons te doen gelooven. Hierop volgde eene andere ballade onder den titel van „*het St. Jansfeest*“, in het vrome voornemen geschreven om de slechting van den toren van *Smalholm* te beletten. De eigenaar van dezen bodem had beloofd hem levenslang te zullen onderhouden, mits dat men hem dit in verzen vergoedde. Deze werken werden door *Walter Scott* aan zijne vrienden medegedeeld; niet zoo als de leetredenen van den aartsbischof van *Grenada* aan *Gilblas* voorgelezen werden, maar in tegendeel met het dringend verzoek, om aan de kritiek eenen vrijen loop te geven en de plaatsen aan te wijzen, die eene tweede herziening vereischten.

De hartelijke dienst der vriendschap bleek bij deze gelegenheid door zoo talrijke doorhalingen, dat niet een vers onveranderd bleef; zoodat de dichter, door wanhoop gedreven, zijn werk tot deszelfs eersten staat terug bragt en de kritiek troostte.

Twee andere balladen werden daarna op aanzoek van *Lewis* opgenomen in zijne „*Wonderbare Verhalen*“, en niet zonder van wege zijnen waardigen patroon scherpe verwijten, ten opzichte van de onachtzaamheid der rijm te hebben moeten hooren. Niet te min reddeden deze twee stukken alléén het geheele werk van de schipbreuk. Dit alles was niet zeer aanmoedigend. Het grootste wordende genie was niet gelukkiger in de „*Zangen der grenzen van Schotland*“, welke men zeide, dat noch goed voor de zang noch ter lezing aangenaam waren.

Echter vindt men onder deze zijne eerste werken een groot aantal eenvoudige schoonheden. Eindelijk verscheen het „*Klaaglied van den laatste Zanger*“, en toen alleen kwam de held der Schotsche literatuur, even als *Aeneas* uit de wolk, die hem bij zijne intrede in eene nieuwe wereld had omgeven, te voorschijn.

BOSCH-BRANDEN IN ZWEDEN.

Wanneer de Zweedsche landlieden een stuk bosch tot bouwland willen inrigten, hebben zij de gewoonte, niet om de boomen om te haken, maar om dezelve te verbranden. Hierdoor wordt niet alleen veel werk uitgewonnen, maar de grond wordt met de asch van het verbrande bosch gemest, en is buitengewoon vruchtbaar. — Hoe nuttig deze gewoonte anders ook zij, zoo geeft dezelve soms aanleiding tot groote ongelukken, alzoo die bosch-branden zich dikwijls uitbreiden en geheele streken verwoesten, doordien men geene genoegzame voorzorg heeft genomen of heeft kunnen nemen. Dikwijls worden uitgestrekte bosschen, waarvan men slechts een gedeelte had willen verbranden,

benevens bebouwd land, met alles wat er opstaat, eene roof der vlammen; er verloopt een geruime tijd, alvorens men als dan den brand kan meester worden. Het gezigt van zoodanigen brand is verschrikkelijk; de vlammen golven even als een stroom over de landen; gras, mos, moersgewas, planten, boomen worden in een oogenblik vernield; de harschtechte pijnboomen branden als flambouwen; de reiziger ziet in de verte den horizon rood geverwd, welk donker rood steeds toeneemt, zonder dat hij soms de oorzaak van dit verschijnsel weet; hij nadert, en soms bevindt hij zich door den brand van alle kanten omgeven. Het afschrikfelijke en gevaarlijke bij deze brandtooneelen is het geschreeuw der wilde dieren, die, uit de bosschen verdreven, zich in de dorpen vertoonen, menschen en kudden aanvallen, en overal schrik en angst verspreiden.

De groote Zweedsche natuurkundige *Linnaeus* dacht eens het slagtoffer van zoodanigen brand te worden. Hij ging gedurende drie uren door een bosch, hetwelk echter niet door menschen, maar door den bliksem was in brand geraakt. Het weder was eenigen tijd zeer droog geweest, waardoor de vlammen zich als de wind verspreidden. *Linnaeus* geeft in zijne werken eene beschrijving van deze gebeurtenis. „Het geruis der brandende boomen — zegt hij — maakte in de verte een geweld als of twee groote legers tegen elkander kwamen. De damp sloot voor ons aan den eenen kant den weg; de vlam aan de andere zijde. De half verbrande boomen stortteden elk oogenblik neder en dreigden ons te zullen verpletteren. Aan het toeval, of om beter te spreken, aan de Voorzichtigheid hadden wij het te danken, dat wij behouden uit dezen verschrikkelijken bosch-brand geraakten.”

LETTERKUNDIG BERICHT.

ONDERRIGT EN RAAD van eenen Vader aan zijnen Zoon, onlangs in Krijgsdienst getreden. Met een Naschrift, van wijlen

J. M. SAILER, en een Voorbericht van JODOCUS HERINGA,

ELIZA'S ZOON. — Te Utrecht, bij J. G. VAN TERVEEN EN ZOON. 1833.

De titel van dit werkje is genoeg ter aanbeveling. Waar onze *Heringa* de uitgave aanmoedigt en de lezing aanbeveelt, daar is alle andere aanbeveling onnoodig. „Goede redenen — zegt de hoogleeraar in het voorbericht — voor den Menschenkenner niet raadfelachtig, hebben doen besluiten tot het verzwijgen van des schrijvers naam. Opdat evenwel de afrek van deze bladen hierdoor niet mocht worden verhinderd, heb ik er in toegestemd, dat de mijne op den titel werde geplaatst.”

Papier en druk zijn goed, en zullen tot een goed debiet medewerken. Tot eene proef nemen wij het volgende over:

„Zijt gij in de noodzakelijkheid, tegen den vijand van den Vaderlandschen grond uit te trekken, Christelijke dapperheid en moed moget aldaar u en andere bezielen, en de hand van den Almachtige u genadig beveiligen! Mij dunkt, ik mag er mij van overtuigd houden, ook zult gij tegen den vijand strijdende of in een vijandelijk land u bevindende, zult gij nooit uit het oog verliezen, dat ook onze vijanden onze natuurgenoeten zijn. Nimmer zal het geweten u van wreedheid hebben te beschuldigen, als gij steeds bedenkt, dat, in den waarlijk edelen krijgsman; onverschrokken moed en uijnemende ziele- en lichaamskrachten zich met echte menschelijkheid op het schoonste vereenigen; en dat het alléén die vereeniging is, welke hem, in het oog van wel denkers, waarlijk groot en vereerenswaardig maakt.

„Ter regeling van geheel uw bestaan, worde daarbij gedurig, met belangstelling, door u gedacht aan de eer en de welvaart van ons dierbaar Vaderland!”

„Vooral ook uw leeftijd heeft het geleerd, hoe de zegen en het geluk der wapenen van hoven komen: aan dien zegen is, ook in dezen zoo bagchelyken tijd, alles gelegen. Maar door wien zou die zoo belangrijke zegen, in het algemeen en in het bijzonder, nu wel meer kunnen worden afgewacht, dan door zulke strijders, die het onafgebroken wiften en darven betoonen, dat er eerbiedig ontzag voor den althoogsten God in hunne harten woont? Moet niet daarentegen regmatige kommer het hart van den Christelijk weldenkende vervullen, wanneer aan het roekeloos misbraken van Gods heiligen naam en het ligtzinnig zweren van velen, in onderscheidene tingen, wordt gedacht? Kan de wensch wel worden verborgen, dat zij, die, door de bestelling van den hoogen God, hierop invloeden kunnen oefenen, zich van dien invloed mogen bedienen, ten einde eene vleek uit te wischen, die maar al te zeer op Nederlands krijgsmagt kleeft, en door welke vele, anders onvergelykelijke hoedanigheden, die voor het oog van geheel Europa ons volk ten siertad strekken, te zeer worden ontuisterd? De eer van Nederland, ik weet het, waarde zoont, gaat ook u ter harte. Ondatgelijk zou u de gedachte zijn, aan deszelfs schande, ook slechts eenigermate, mede te werken. Volg dan steeds het rigtmoer, dat u, door het geweten en door Gods woord, wordt aangeboden! Ook dit zal tot heil van het dierbare Vaderland verstreken: en aan onvergankelijke eer, in de schetsing van allen, die, hier en in gindsche gewesten, edel en voortreffelijk zijn, zal het u geenszins ontbreken.”

PRIJZEN DER VOLGENDE EFFECTEN.

A M S T E R D A M den 2. October 1833.

pCt.	NEDERLANDEN.	Gehl. pCt.	PRUISSEN.	Celt.
2½	Werk. Schuld 47½ a 47½	47½	Loten Rthlr. a	
5	Geldl. 1833 91½ a 91½	91½	SPANJE.	
	Rest. Uitg. do. a		Cert. te Amst. 65½ a 66	65½
	Kansbilleeten 20½ a 20½	20½	dito. dito 41½ a 41½	41½
4½	Amort. Sjind. 84½ a 85½	84½	Uitg. Schuld 12½ a	
3½	Dito. dito. 68½ a 68½	68½	Gdl. Lond. a	
5	Ootlogslasten 99½ a		OOSTENRIJK.	
6	Negot. 1831 102½ a		Obl. Coll. & Co. a	
6	Schatk.-Bilj. 101½ a 102	102	Certificaten a	
4½	Hand.-Maats. 92½ a 93		Metaaliek 90½ a 90½	90½
	FRANKRIJK.		Idem a	
3	Inf. op 't Grb. 75½ a		NAPELS.	
	RUSLAND.		Cert. in Napels a	
5	Ob. H. & Co. 100½ a 100½	100½	DENEMARKEN.	
5	do. 1828-1829 100½ a 101	101	Neg. in Lond. a	
5	Cert. Inf. 1831 91½ a 91½	91½	ENGELAND.	
5	Inf. op 't Grb. 65½ a 65½	65½	Geconsolid. a	
6	Certific. dito. a		GRIEKENLAND.	
5	Do. te Hamb. a		Obl. te Lond. a	

Na de Beurs: Onze Fondsenmarkt verkeert sedert eenige dagen wederom in eenen kwijnenden toestand. De Hollandsche 2½ en 5 pCt. wafsen door volkomen gebrek aan kommissien en door vele verkoopers op tijd omstreeks ½ pCt. lager dan gisteren. De handel in Sjindicaat was onbeduidend, ook hebben zich de prijzen derzelve niet kunnen staande houden. — Russische Fondsen vond alleen in die van 1831 en 1833 eenigen omzet plaats en werden daarvoor de prijzen van gisteren bedongen. — De markt in Metaaliek was door vele verkoopers in eene aanwae houding, de prijzen stelden zich omstreeks ½ a ½ pCt. dan gisteren.

